

Riksdagens protokoll

2009/10:5

Torsdagen den 24 september

Kl. 14.00 – 15.06

Protokoll
2009/10:5

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 16 september.

2 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 TALMANNEN:

Vi övergår nu till dagens frågestund, och jag hälsar statsråden välkomna. Följande statsråd kommer att delta: Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin, justitieminister Beatrice Ask, miljöminister Andreas Carlgren, statsrådet Cecilia Malmström och statsrådet Tobias Billström.

Definitionen av utanförskap

Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

Regeringen har under flera år definierat utanförskapet på ett visst sätt. Det var också denna definition som ni gick till val på. Ni sade att det var det enda rätta sättet att räkna de människor som stod utanför arbetsmarknaden. Men nu vill arbetsmarknadsministern och regeringen inte kännas vid detta längre utan börjar diskutera att man ska räkna på ett annat sätt.

Vi ser också att kurvorna nu vänder. Vi har låtit riksdagens utredningstjänst räkna på samma sätt som Sven Otto Littorin gjorde i valrörelsen 2006 och konstaterar att det med samma definition är 70 000 fler i utanförskap i dag än vid det tillfället.

Jag skulle vilja veta vilket ansvar arbetsmarknadsministern tar för det och varför man nu vill beräkna utanförskapet på ett annat sätt.

Anf. 3 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Som Sven-Erik Österberg vet har vi haft samma sätt att mäta utanförskapet sedan 2004, tror jag, när vi började redovisa på detta sätt och började prata om det. Vi har över huvud taget ingen anledning att ändra på det sättet att mäta och har inte heller gjort det.

Samtidigt vill jag påminna Sven-Erik Österberg om att nio av tio länder i världen har en ekonomisk tillbakagång, och den svenska exporten som är hälften av ekonomin har krympt med 25 procent. Då kan väl inte ens Sven-Erik Österberg tro att vi som land går obemärkt förbi den ekonomiska krisens härjningar på svensk arbetsmarknad.

Det som är välkommet är att när vi tittar på nedbrytningen av siffrorna ser vi att långtidssjukskrivningar, förtidspensioneringar och motsvarande faktiskt fortsätter att minska. Det är också det vi vill eftersträva. Sedan vill vi naturligtvis – det vet vi att Sven-Erik Österberg också vill – att konjunkturen vänder så att vi får fler i arbete och färre som är arbetslösa på svensk arbetsmarknad. Men det är fortfarande fler som arbetar i Sverige i dag än när Sven-Erik Österberg lämnade regeringen.

Anf. 4 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Faktum kvarstår ändå att det är 70 000 fler i utanförskap med regeringens sätt att räkna sedan 2004.

Jag konstaterar ändå att arbetsmarknadsministern i sitt svar vill analysera det på ett annat sätt för att definiera olika delar i detta. Det tycker jag är ett avsteg. Jag tycker inte att jag riktigt har fått svar på min fråga.

Regeringen rör inte för att en finanskris startar i USA och sedan sprider sig. Men det som är oroande för Sverige är att vi för första gången i modern tid har högre arbetslöshet än Finland. Vi har en arbetslöshet som stiger mer i Sverige än genomsnittet i EU. Detta är allvarligt.

Vore det inte bättre, arbetsmarknadsministern, att rikta in krafterna och se till att människor får jobb i Sverige än att hålla på att diskutera hur man ska definiera statistiken när det gäller utanförskapet?

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag håller helt med Sven-Erik Österberg om att det hade varit bättre om vi hade diskuterat det. Därför kan jag möjligen be Sven-Erik Österberg att ställa en annan fråga, en interpellation eller någonting annat som handlar just om den typen av frågor som vi borde diskutera, nämligen hur vi skapar förutsättningar för nya jobb. Men den typen av frågeställningar verkar oppositionen inte vara intresserad av.

När det gäller Finland vill jag korrigera Sven-Erik Österberg. Det är nämligen så att 90 000 personer som är korttidspermitterade inte ingår i statistiken i Finland. Skulle finnarna mäta på samma sätt som vi gör i Sverige är den finska arbetslösheten fortsatt högre än den svenska. Detta kan vi dividera mycket om.

Men slutsatsen är densamma: Vi kan inte obemärkt gå förbi den värsta internationella finanskrisen på 70 år eller något i den stilen, utan det är klart att Sverige som en liten och exportberoende nation drabbas av detta.

Jag håller slutligen med Sven-Erik Österberg om att vi borde debattera hur vi skapar förutsättningar för nya jobb. Välkommen till den debatten, Sven-Erik Österberg!

Anf. 6 GUSTAV BLIX (m):

Herr talman! Min fråga går till EU-minister Cecilia Malmström.

Den internationella lågkonjunkturen har sköljt in över Sverige. Även om vi nu kanske börjar se ett visst ljus i tunneln är det fortfarande mycket som återstår.

Här hemma har regeringen mött lågkonjunkturen med satsningar på att det ska löna sig att arbeta och satsningar på infrastruktur och omställning för dem som förlorar jobbet. Det är välkommet och bra. Men det är inte bara Sverige som är vår hemmaplan, utan hela Europa är vår hemmaplan. Fram till årsskiftet är vi dessutom ordförandeland i Europeiska unionen med de möjligheter som det innebär att påverka.

När Europa samarbetar blir vi starkare. Det gäller också på det ekonomiska området. Därför har vi också stora möjligheter att genom vår budget i EU, som är större än den svenska, påverka ekonomin.

Från riksdagens sida vill vi se en förändring där vi går från jordbruksstöd till andra typer av insatser på infrastruktur, forskning och annat. Redan i december 2005 slogs det fast att det skulle ske en översyn av EU:s budget. Min fråga är: Kommer denna att ske under 2008–2009 som har utlovats? Hur ser statsrådet på möjligheterna till detta?

Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Ja, det är mycket angeläget att vi får en mer modern EU-budget som är anpassad till dagens EU och dagens utmaningar. Det var angeläget 2005, och det är ännu mer angeläget nu mitt i den ekonomiska krisen.

Det fungerar så att det är en långtidsbudget, och kommissionen fick mycket riktigt i uppgift att lägga fram förslag till en sådan 2008–2009, och nu tickar klockan. Man började med en konsultationsperiod då alla länder och många enskilda organisationer har svarat. Riksdagen gav ett mycket starkt svar. Jag är väldigt glad över att det finns en bred enighet över partigränserna här. Sedan hände det inte mycket.

Nu har kommissionen sagt – jag har just träffat budgetkommissionär Semeta – att man avser att i november lägga fram förslaget till budgetöversyn. Det är fortfarande lite oklart exakt vilket datum det blir, men vi kommer naturligtvis att kasta oss över detta förslag med stor aptit för att se om vi kan inleda en process för att få i gång detta redan under det svenska ordförandeskapet.

Anf. 8 GUSTAV BLIX (m):

Herr talman! Tack för svaret! Det är bra om det kommer ett förslag i november. Men det är viktigt att det förslag som kommer också är bra.

Från svensk sida, både från regeringen och från riksdagen där vi har haft möjlighet att yttra oss och har skickat in våra synpunkter till kommissionen när det gäller detta arbete, har vi lyft fram just att vi ska minska jordbruksstödet och att vi i stället ska gå mot ökad konkurrenskraft, forskning och utveckling, infrastruktur och utbytesprogram inom utbildningsområdet, där bland andra utbildningsminister Jan Björklund redan i går lade fram ett bra förslag om en svensk insats i fråga om detta.

Men också kampen mot gränsöverskridande brottslighet, människohandel, narkotikasmuggling och terrorism behöver ytterligare resurser.

Jag har därför en följdfråga. Det är bra om det kommer en översyn. Men blir översynen också bra? Vilka förutsättningar har vi som ordförandeland att påverka och se till att denna process leder till att EU:s skattepengar används mer effektivt i kampen för ett bättre Europa och också för att möta den internationella lågkonjunkturen?

Anf. 9 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Arbetsordningen är sådan att det är svårt för oss att verkligen börja arbeta konkret med frågan innan vi har fått förslaget, och jag har ännu inte sett detta förslag. De skisser som har kommit från kommissionen handlar om vilka prioriteringar man ska göra och vilka principer som ska ligga bakom.

Jag tror att det finns en bred enighet i Europa om att vi behöver satsa mer på miljö och klimat, på forskning och infrastruktur och på både inre och yttre säkerhet.

Sedan är frågan varifrån vi ska ta dessa pengar. Uppdelningen i EU är sådan att det är ungefär hälften av länderna som ser att det är naturligare att ta detta från de stora posterna jordbruksstödet och en omorganisering av regionalpolitiken och strukturfonderna. Men den andra hälften av länderna menar att vi har dessa utmaningar men att vi i stället ska öka budgeten totalt. Det är inte den svenska regeringens utgångspunkt att vi ska öka budgeten utan att vi ska prioritera internt, och dessa stora poster får då stryka på foten.

Det kommer att bli en ganska tuff diskussion. Budgetöversyner är inga barnkalas. Vi hoppas kunna inleda den diskussionen och få i gång en del prioriteringar. Men vi kommer tyvärr inte att kunna avsluta denna under det svenska ordförandeskapet.

Ekonomiska konsekvenser av sjukskrivning

Anf. 10 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s):

Herr talman! Min fråga går till Sven Otto Littorin.

Hela 36 procent ser risker att vid en månads sjukskrivning drabbas av allvarliga ekonomiska konsekvenser. Detta är en försämring jämfört med tidigare, enligt LO:s rapport *En sjukförsäkring som ger trygghet*. Ännu mer utbredd är den ekonomiska otryggheten när det handlar om långvarig sjukskrivning. Så många som sex av tio känner inte att sjukförsäkringen ger trygghet för att klara den egna ekonomin. Den största oron finns självklart bland LO-medlemmar som ofta har små marginaler och inte själva klarar att spara ihop till en buffert.

Bara varannan person känner trygghet i möjligheten att få stöd och hjälp för att komma tillbaka till arbete om de skulle bli sjukskrivna en längre tid. Nästan fyra av tio svarar att de inte alls känner denna trygghet.

Vad avser regeringen att göra för att förbättra här?

Anf. 11 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Det korta svaret är naturligtvis att Ann-Christin Ahlberg har rätt i att det är många som är oroliga. Det är man, tror jag, på goda

grunder därför att man förlorar en inkomst och riskerar att hamna i det utanförskap som Sven-Erik Österberg tidigare tagit upp och som handlar om att man, om man inte får hjälp att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden och sitt gamla jobb eller till någonting annat, riskerar att bli både långtidssjukskriven och utanför på lång sikt. Det är precis det vi har sett.

I budgeten nu presenterar vi ett program för att hjälpa personer tillbaka, alltså för att bygga en bro mellan sjukskrivningen och arbetsmarknaden så att man lättare får hjälp inom ramen för arbetsmarknadspolitiken just för att kunna ta sig tillbaka.

Det handlar om kortad tid för att kvalificera sig för a-kassan men också om ett introduktionsprogram på Arbetsförmedlingen som syftar till att ta hand om människor som inte någon brytt sig om på många många år. Detta ska införas den 1 januari.

Anf. 12 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s):

Herr talman! Tyvärr är resultaten i rapporten inte förvånande för mig. Villkoren i arbetslivet har hårdnat samtidigt som många saknar tillgång till en bra företagshälsovård. Det måste bli en mycket hårdare press på arbetsgivarna att fullgöra sina åligganden när det gäller att förbättra arbetsmiljön och att anpassa arbetsplatser och när det gäller rehabilitering.

En arbetsgivare som inte gör vad som krävs för att den som varit sjuk ska kunna återgå till arbete måste drabbas av kännbara sanktioner. Alla måste känna att man har en ekonomisk trygghet när man är sjuk. Den nedtrappning som nu sker vid förlängd sjukpenning är helt förkastlig. Det är mycket allvarligt att så många inte tror sig kunna klara ens en kort period av sjukskrivning.

Vilket krav tycker ministern att man ska eller bör ställa på arbetsgivarna?

Anf. 13 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Det som är ännu mer förkastligt är, skulle jag säga, att ingen har brytt sig om många av dem som varit sjukskrivna i flera år. De har fått sin ersättning från Försäkringskassan. Men i övrigt är det i princip ingen som har brytt sig om deras rehabilitering och deras möjligheter att försöka ta sig tillbaka till arbete.

För att en stund försöka bortse från politiken, vilket är svårt i denna kammare: Det man skulle önska är naturligtvis att människor får ordentlig hjälp – en kartläggning, en rehabilitering – och att det finns resurser till det. Det vi försöker göra i årets budget är att se till att det är på det sättet, det vill säga att ingen ska behöva gå runt i dessa system år ut och år in utan att någon frågar: Hur mår du egentligen? Vad kan vi göra? Vad kan du? Vad kan vi hjälpa till med så att du kan komma tillbaka till arbete?

Ann-Christin Ahlberg har helt rätt. Det är klart att arbetsgivarna har ett oerhört ansvar i detta avseende. Men man ska komma ihåg att många av dem som nu lämnar sjukförsäkringssystemet i grunden faktiskt har ett arbete.

Frågestund

Anf. 14 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Jag skulle vilja rikta en fråga till miljöminister Andreas Carlgren. Som centerpartist ser jag klimatmötet i december i Köpenhamn som ett av de största och viktigaste politiska evenemangen på länge.

Jag vet att miljöministern ägnar väldigt mycket tid och kraft åt att både förhandla och föra en dialog för att bana väg för en klimatöverenskommelse i Köpenhamn.

Bara under den senaste veckan har det ju varit klimatmöten på toppnivå i världen, nu senast i FN i New York. Men det blir lite dubbla signaler. Det är hoppningivande att den nya japanska ledningen pekar på nya målsättningar, på höga målsättningar som vi inte sett förut. Men samtidigt kan vi uppleva en frustration över att Kinas och USA:s ledningar inte flyttar fram sina positioner.

Det är inte så många dagar – bara några månader – till mötet i Köpenhamn, så min fråga till miljöministern är: Vilka är intrycken i dagsläget, och vilka är möjligheterna att verkliga nå fram till ett ambitiöst och rättvist klimatavtal i Köpenhamn?

Anf. 15 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Ja, det är sannerligen ett viktigt tillfälle när världens länder i Köpenhamn samlas till att träffa en klimatöverenskommelse. Att vi nu hade det hittills största toppmötet med världens ledare samlade och att både president Obama från USA och president Hu Jintao från Kina deltog var naturligtvis i sig en oerhört stor och stark markering av hur viktig klimatfrågan är. Samtidigt tycker jag som företrädare för EU och Sverige att deras besked inte var tillräckligt tydliga; det behövs fortfarande mer.

Detta kräver mer än någonsin att EU visar ledarskap. Det är också därför som vi under det svenska ordförandeskapet har sett till att driva fram EU:s krav på en snabbstart för finansiering av klimatinsatser. Oväntat snabbt har vi nu där fått stöd inom EU. Vi vänder oss också till andra parter i världen och säger: Det är dags att ställa upp nu, för världen kan inte vänta längre.

Anf. 16 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Det gläder mig att EU och det svenska ordförandeskapet visar det här ledarskapet. Men den fråga som jag skulle vilja följa upp med är: Vilka är kriterierna för en framgång i Köpenhamn, för ett ambitiöst och rättvist klimatavtal?

Om regeringen tar det ledarskapet, vad kan vi andra då göra som riksdagsledamöter eller som privatpersoner för att på vårt sätt bidra till en framgång i Köpenhamn?

Anf. 17 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Kriteriet för en framgångsrik överenskommelse i Köpenhamn är först och främst dels att den håller målet att inom rätkhåll hålla den genomsnittliga temperaturökningen under 2 grader, dels att den

omfattar alla världens länder och i sig innehåller möjligheten att skruva upp ambitionerna i takt med att vetenskapen ger oss mer kunskap.

Det kommer att vara oerhört svårt att komma hela vägen fram, så det kommer att krävas arbete in i det sista. Men jag är övertygad om att vi får se positiva signaler, som till exempel från Indien och Kina just nu. De signalerna ska vi ta vara på.

Prot. 2009/10:5
24 september

Samtidigt ska vi varna för att bara träffa delöverenskommelser. Det behövs en överenskommelse som omfattar helheten. Det behövs också ett engagemang i hela samhället från folkrörelser, från enskilda människor, från näringslivet och från alla dem som liksom regeringen är engagerade i klimatfrågan.

Klimateffekten av Förbifart Stockholm

Anf. 18 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till miljöministern om klimateffekten av Förbifart Stockholm. Denna nya motorväg skulle, enligt Vägverkets ansökan, ge ytterligare 140 000 ton koldioxid. Sedan korrigerades siffran i Cederschiölds utredning där det sägs att det blir en ökning av biltrafiken med 30 procent, vilket leder till 42 procent mer koldioxid. I en tredje ansökan, från Vägverket, står det om ytterligare 56 000 ton år 2020 och ytterligare 12 000 ton år 2030.

När regeringen presenterade uppgörelsen om Förbifart Stockholm skrev miljöministern i Svenska Dagbladet – häpnadsväckande nog – att koldioxidutsläppen från vägtrafiken sänks med 30 procent när den här vägen byggs. Vi kontaktade Miljödepartementet och undrade över källorna till denna intressanta uppgift. Ingen annanstans i världen minskar man ju koldioxidutsläppen genom att öppna för mer biltrafik. Vi fick då reda på att siffrorna var felaktiga och att de skulle korrigeras i Svenska Dagbladet.

Jag undrar därför: Vad är det som gäller? Vad blir klimateffekten av Förbifart Stockholm? Är det Vägverkets, Andreas Carlgrens eller Carl Cederschiölds uppgifter som stämmer?

Anf. 19 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Svaret på Karin Svensson Smiths fråga är att i förhållande till dagens utsläpp minskar förbifarten, enligt Vägverkets beräkningar, utsläppen med 25 procent. Det alternativ som Karin Svensson Smith brukar jämföra med ger 27 procents minskning av utsläppen. De 2 procentenheter som Karin Svensson Smith brukar bråka om uppstår därför att det totalt sett blir mindre resande i Stockholms län.

Föreställ er alltså själva vad det skulle innebära i verkligheten i en region där den senaste ordentliga trafikled som byggdes var Essingeleden. Då hade vi 1 ½ miljon invånare. Ska vi för en Stockholmsregion med 2 ½ miljon invånare ha samma vägkapacitet och helt enkelt resa mindre än i dag? Hur trovärdigt är det? Det blir i själva verket mer bilar i innerstan med Karin Svensson Smiths alternativ, och det blir större trafikökar och mer trafikstockning. Det är därför vi nu bygger förbifarten.

Anf. 20 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Tack för det svaret! Jag överlåter åt åhörarna att bedöma huruvida kollektivtrafik med spår har mer eller mindre klimat effekt än bilar på förbifarten.

Vägverket säger att det för att klara klimatmålen krävs mycket kraftiga styrmedel. Det krävs också mycket kraftiga styrmedel för att elbilssandelen av nybilsförsäljningen ska komma upp till 45 procent. De batterier som nu finns kostar 200 000 kronor styck, och därutöver behöver man en bil. Man kan ju inte åka med bara batteriet. Jag undrar vilken sorts ekonomiska styrmedel som ska användas. Ska ni tiofaldiga koldioxidskatten, eller ska ni införa en kilometerskatt för personbilar? Ekvationen går nämligen bara ihop under förutsättning att man samtidigt har mycket kraftiga ekonomiska styrmedel. Det har vi kanske inget emot i Miljöpartiet, men det är rätt så rimligt att regeringen redovisar det samtidigt.

Anf. 21 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Alla som lyssnar på debatten ska nu lägga märke till att Karin Svensson Smith inte hade ett ord att säga om de mycket kraftigt ökade bilköer i Stockholms innerstad som Miljöpartiets alternativ skulle innebära.

Det är ett faktum att det alternativ regeringen nu satsar på innebär en väg förbi Stockholm – äntligen. Det blir då mindre trafik inne i stan. Det innebär dessutom en storsatsning på kollektivtrafik. Där är vi helt överens. Vi behöver inte alls överlåta åt andra att bedöma effekten. Vi är övertygade om att det är viktigt att satsa på kollektivtrafik. Det är därför vi bygger Citybanan och bygger ut Mälarbanan och Tvärbanan. Bara satsningen på Tvärbanan ger 100 000 ytterligare resenärer per dygn.

Det innebär också att vi bygger vägen för framtidens miljöbilar som går på biogas eller el. Det är märkligt att Miljöpartiet numera tror så lite på miljöbilar. Regeringen tror desto mer på dem. Vi har satsat stort på dem, och bara under min tid som miljöminister har jag sett hur nybilsförsäljningen av bensinbilar har minskat från 70 till 40 procent.

Islands kommande medlemskap i EU och EES-avtalet

Anf. 22 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Min fråga går till Europaminister Cecilia Malmström. Den ena delen gäller Islands situation och hur tidtabellen för vägen fram till medlemskap ser ut. Den andra delen gäller vad som händer när Island är medlem. Då är nämligen bara Norge kvar i EES-avtalet, förutom Liechtenstein, och frågan är: Ska man då över huvud taget ha kvar EES-avtalet? Det är en stor rättslig överbyggnad på detta avtal, som en gång var motiverad eftersom många länder skulle vara med. Men med bara Norge är det en anomali. Det är i praktiken en löjlig form av avtal. Bör inte Europeiska unionen säga upp EES-avtalet och se till att Norge får ett normalt bilateralt avtal?

Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det kallas ledande fråga.

Jag börjar med den första frågan. Allmänna rådet fattade i juli beslut om att skicka den isländska ansökan till kommissionen för att utarbeta en avi. Det är svårt att avgöra exakt hur lång det tar, men jag skulle kunna tippa att den är färdig i slutet av detta år eller i början av nästa. Efter det

kommer man att rekommendera en tidtabell och förhandlingsstart. Island uppfyller genom EES-avtalet minst två tredjedelar av EU:s lagstiftning, så ganska många frågor är redan färdigförhandlade. Men det blir en del komplikationer inte minst när det gäller fiskefrågor, kan jag tänka mig.

Huruvida det kommer att påverka EES-avtalet är en väldigt intressant fråga. Jag kan tänka mig att den kommer att resas om och när Island är medlemmar, för när det väl är färdigförhandlat med Island ska islänningarna folkomrösta om denna fråga. Då kommer frågan säkert att aktualiseras ytterligare, men mig veterligen finns i dagsläget ingen diskussion på EU-nivå som går åt detta håll.

Anf. 24 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Jag tycker att frågan om EES-avtalets framtid är intressant därför att det finns två vägar att gå. Den ena, som jag skulle förespråka, är att säga upp avtalet. Den andra vägen är att Tyskland får sin vilja igenom beträffande Turkiet och ett privilegierat partnerskap. Vad är det i praktiken, när man går bakom orden? Ja, det är att Turkiet tillsammans med Norge skulle bli medlemmar i EES-avtalet. EES-avtalet finns ju redan för Turkiet att ansöka om medlemskap i om Tyskland får sin vilja igenom och Angela Merkel vinner valet.

Jag tycker att detta är en viktig fråga för Sverige. Om vi ska försöka få in Turkiet vill vi inte ha det privilegierade partnerskapet och Turkiet i EES-avtalet. Då bör vi alltså säga upp EES-avtalet. Norge får naturligtvis sköta sina egna angelägenheter.

Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Personligen skulle jag gärna välkomna även en norsk ansökan. Den återvalda norska regeringen har dock lagt frågan på is under lång tid, och det finns väl tyvärr inga förutsättningar om att väcka frågan i Norge, i alla fall inte i närtid. Men som sagt: När Island börjar närma sig en slutförhandling och det blir folkomröstning kan jag tänka mig att frågan kommer att resas också i Norge.

Inte bara Sverige utan hela EU har varit väldigt tydligt med att vi förhandlar med Turkiet med målet att det ska leda till fullt medlemskap när Turkiet uppfyller kraven. Det är det enda turkarna är intresserade av. Sedan har det från några huvudstäder, bland annat en där det just nu är valkampanj, kommit andra önskemål om Turkiets slutfas. Det är inte bara i Berlin detta diskuteras utan även på några andra ställen. Men EU:s löfte till Turkiet är att förhandla om medlemskap den dagen Turkiet uppfyller kraven, och det står vi fast vid. EU ska hålla sina löften. Det kommer vi att slåss för, under ordförandeskapet och efter, med ett turkiskt medlemskap som mål.

Ansvar för skydd av polishelikoptrarna

Anf. 26 MONICA GREEN (s):

Herr talman! För två år sedan smällde buset i Göteborg en helikopter. Vad har justitieministern för ansvar för att man kunde knycka en helikopter och oskadliggöra polisens helikopter för att sedan spränga sig in i, råna och lyckas fly från depån i Västberga?

Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Händelsen i Göteborg ledde till att Rikspolisstyrelsen utredde frågan om säkerheten när det gäller polishelikoptrar. Rapporten var färdig förra året, och man konstaterar där att det finns brister som måste åtgärdas. Huvuddelen av det som finns i rapporten har man också rättat till, men placeringen av polishelikoptrar i Stockholm är utifrån den rapporten fortfarande inte tillfyllest.

Rikspolischefen var efter den dramatiska händelsen i går mycket tydlig med att det är nödvändigt att få en förändring, och hans önskan är att man ska kunna återgå till en placering av helikoptern på institutionen på Berga, där man naturligtvis har en helt annan skyddsnivå än vad som finns i dag. Det är min bestämda uppfattning att Justitiedepartementet och andra i den mån det behövs ska stötta Rikspolisstyrelsen i detta. Det är Rikspolisstyrelsen som har ansvar för säkerheten kring helikoptrar. Det är också Rikspolisstyrelsen som ansvarar för garage och annat, men kan vi hjälpa till ska vi göra det.

Anf. 28 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag menar faktiskt att justitieministern har det slutgiltiga ansvaret. Man kan inte skylla ifrån sig och säga att det är någon annans ansvar.

Dessutom förvånar det mig att ministern inte ens nämner den statliga utredning som Leni Björklund gjorde åt regeringen och som blev klar i december förra året, *Helikoptern i samhällets tjänst*. Den har regeringen över huvud taget inte brytt sig om att skicka ut på remiss. Leni Björklund hade med sig brandingenjörer, länspolismästare och kommendörkapten. De hade i uppgift att utreda hur helikoptrarna skulle kunna användas på bästa sätt i samhällets regi och hur man skulle kunna samarbeta sinsemellan, oavsett vilket departement man låg under. Det verkar som om justitieministern inte ens känner till denna statliga utredning. Hur kommer det sig? Det är skandal!

Anf. 29 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag känner naturligtvis till Leni Björklunds utredning. Jag förstår att jag trampade på en tå, eftersom det är en tidigare partikamrat som skrev den. Det är en mycket bra utredning, och det arbete som den har lagt grunden till är naturligtvis i gång. Även den utredningen pekade på svårigheter. Det har visat sig nödvändigt att kommunala och statliga myndigheter samarbetar för att få en vettig helikopterplacering i Stockholmsområdet. Tyvärr har man uppenbarligen inte lyckats med det.

Jag skyller inte ifrån mig mitt ansvar, men arbetet har rent praktiskt pågått.

Det är myndigheterna själva som ska hantera det i första hand. Jag har inte fått någon propå om att hantera detta på regeringsnivå. Men när man ser resultatet har även jag tagit initiativ och tagit upp en diskussion om vad vi kan göra för att påskynda förändringar. Det är självklart.

Anledningen till att man inte skickade ut utredningen på remiss var att man ansåg att det inte var nödvändigt, utan myndigheterna skulle klara det själva.

Stöd för personer med funktionsnedsättning

Anf. 30 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till arbetsmarknadsminister Littorin.

Förra veckan fick vi ta del av en budget från regeringen med syfte att dämpa arbetslösheten, vilket jag tycker är bra. Det som oroar mig är situationen för alla de personer som har funktionsnedsättningar och som inte nämns i första hand. Vi har haft ett särskilt anställningsstöd som har varit positivt. Vi har Samhall, men de når inte upp till sitt mål om att få 5 procent av dessa personer ut på den öppna arbetsmarknaden.

Vad gör regeringen för alla de människor med funktionsnedsättning som står långt ifrån arbetsmarknaden eller som riskerar att hamna i arbetslöshet?

Anf. 31 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Sammanlagt handlar de insatser som görs för personer med funktionsnedsättning om ungefär 20 miljarder per år. I det ligger också den andel av nystartsjobben som personer med funktionsnedsättning har fått. Det glädjande är att personer med funktionsnedsättningar är, om jag får kalla det så, överrepresenterade i den typen av insatser. Det tycker jag naturligtvis är oerhört bra.

Arbetsförmedlingen har sektorsansvaret när det gäller funktionsnedsattas möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Det fullgör man dels genom att samordna olika typer av insatser, dels genom att se till att det finns möjligheter även utanför de program som finns för långtidsarbetslösa.

Sedan vill jag påminna om att i budgeten för två år sedan lade vi 1 miljard extra över tre år i lönebidragsanställningar och Samhallsanställningar. I den här budgeten presenterar vi två nyheter – dels strategiskt stöd till funktionsnedsatta, något som utreds nu enligt ett vallöfte, dels rehabilitering i jobb- och utvecklingsgarantin för personer med funktionsnedsättning.

Anf. 32 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! En följdfråga till ministern blir: Hur ser ministern på att Samhall inte lyckas leva upp till sitt mål om 5 procent? Vi vet att Riksrevisionen lämnade en rapport där man tyckte att siffran skulle vara högre. Det blir svårare därför att Samhall inte lyckas med att få ut tillräckligt många människor. Hur ser ministern på det, och vad avser han att göra?

Anf. 33 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! I grunden är 5-procentsmålet vettigt, tycker jag. Vi ska egentligen se Samhall som en brygga ut till ordinarie anställningar, eller åtminstone anställningar med annan typ av stöd.

Samhall har nu under en ganska lång tid har legat över sitt mål om 5 procent. Samhall resonerar mer i termer av att nu är det kärvare läge på arbetsmarknaden, och det gör att det här 5-procentsmålet inte riktigt uppnås. Jag utgår från, och jag har löpande kontakter med Samhall om det, att man ska sträva dit och göra det tillsammans med Arbetsför-

medlingen och med hjälp av de olika program och insatser som i övrigt finns.

Vi behöver varenda själ på svensk arbetsmarknad framöver om vi ska ha råd med pensioner, vård och omsorg eller vad det nu kan vara. Vi behöver också dem som är funktionsnedsatta på arbetsmarknaden.

Prot. 2009/10:5
24 september

Frågestund

Åtgärder mot ungdomsarbetslösheten

Anf. 34 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Min fråga går till arbetsmarknadsministern gällande ungdomsarbetslösheten, som skenar och skenar och skenar. Det är en situation som vi naturligtvis inte kan finna oss i. Då är ett vidare problem att det i tredje steget i jobb- och utvecklingsgarantin saknas praktikplatser, arbetsplatser där ungdomsarbetslösa kan praktisera. Det är ett stort problem.

Jag skulle vilja se lite nya tankar hos regeringen. Jag tror att arbetsmarknadsministern har varit ute på många arbetsplatser och vet att många av dem som har anställningar funderar på en företagsidé och skulle vilja starta eget men vågar inte ta steget från en fast anställning i rädsla för att bli av med jobbet om de inte får tjänstledigt.

Skulle man inte kunna tänka sig att en person som vill starta eget företag eller gå en universitetsutbildning fick en viss ersättning från staten, medan en arbetslös ung person fick gå in på ett vikariat under den tiden, just för att få in en fot på arbetsmarknaden och inte behöva gå arbetslös? Är det inte en idé som arbetsmarknadsministern kan tänka sig att lägga fram?

Anf. 35 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Först och främst håller jag naturligtvis med Ulf Holm om att ungdomsarbetslösheten är ett väldigt stort problem. Vi vill inte att en stor ungdomsgeneration ska gå förlorad. Åter säger jag: Vi behöver varenda kotte på arbetsmarknaden. Så småningom vänder konjunkturen, så småningom har vi ett stort generationsskifte på gång på arbetsmarknaden, och då behövs de här ungdomarna.

Praktikplatser utgör en speciell problematik. I ett läge där arbetslösheten stiger och företagen går på lågvarv har man också svårt att erbjuda praktikplatser. Jag hade ett samtal med generaldirektören för Arbetsförmedlingen i går om just detta. Hon kunde glädjande nog säga att nu har de börjat få rull på praktikplatser och börjat teckna större avtal. Man kommer också att arbeta mycket hårt gentemot den statliga och offentliga sektorn för att se till att praktikplatser erbjuds.

När det gäller det specifika förslaget ska jag säga att jag naturligtvis är öppen för alla goda idéer som leder till att man kortar ungdomars väg till arbetsmarknaden.

Anf. 36 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Det låter bra att arbetsmarknadsministern inte stänger dörren helt, för jag tror att det är en väldigt bra idé, inte minst för alla dem som har en fast anställning och skulle vilja pröva på att starta företag. Vi måste få upp företagsamheten i Sverige. Detta kan vara ett ut-

märkt sätt att dels ge dem chansen att starta ett företag, dels få in ungdomar på en riktig arbetsmarknad så att de får lön under en begränsad tid om de har vikariat och får ett fotfäste på arbetsmarknaden. Vi får inte gå i fällan att vi stänger ute en hel ungdomsgeneration. Det är inte den framtid vi ska ge till ungdomarna. Vi behöver deras kunskaper för framtiden.

Jag uppmanar arbetsmarknadsministern att titta närmare på förslaget.

Anf. 37 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! I jobbgarantin för unga har vi nu slopat den gamla gränsen för stöd för att starta eget. Det görs i syfte att hjälpa ungdomar att få möjlighet att starta eget. Det är en del i detta. Det Ulf Holm föreslår är att de som redan i dag har ett jobb någonstans ska ha möjlighet att få tjänstledigt eller motsvarande för att kunna starta eget. Det är ett ganska stort ingrepp, men det ska inte uteslutas. Jag tycker att idén i grunden är god. Vi behöver många ungdomar som vågar ta steget, vågar försöka, vågar testa. Jag tar till mig den och stoppar in den i lämpligt tankefack.

EU:s arbete med hbt-frågor

Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till Cecilia Malmström. I Riga, Warszawa, Chişinău och nu senast i Belgrad vet vi att det har varit Prideparader som fått ställas in eller som har trakasserats. Så har det varit även i Moskva, men det ska jag inte ta in i mitt resonemang. Vi vet dessutom att ett antal forna öststater har väldigt konstiga lagar mot hbt-personer, inte minst Litauen som nyligen stiftat en ny lag.

Den svenska regeringen, både denna och den förra, fördömde detta. Det är bra. Men nu är frågan: Vad ska vi göra framdeles? Sverige är nu ordförande i EU. Sedan har vi ett spanskt ordförandeskap och så ett belgiskt ordförandeskap – länder som har ungefär samma uppfattning i denna fråga som Sverige.

Är Europaministern beredd att ta ett initiativ till att vi ska påbörja ett arbete inom EU för att få bort de där dumheterna i dessa länder?

Anf. 39 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack, Börje Vestlund, för frågan. Jag är mycket bekymrad över utvecklingen i Europa, och också i Ryssland, där vi bland EU:s medlemsländer och kandidatländer ser den här typen av yttringar. Lagen har ännu inte trätt i kraft i Litauen. Det är en god förhoppning att den inte kommer att göra det, men innehållet i den är fruktansvärd och strider naturligtvis mot allt vad EU står för, både värderingsmässigt och med tanke på de lagar som finns.

Det var en särskild debatt i Europaparlamentet förra veckan om den här frågan där jag deltog från ordförandeskapets sida och där också kommissionen deltog. Kommissionen var kristallklar i sin uppfattning, precis som vi, att om den här lagen skulle gå igenom som den är skriven skulle kommissionen inte tveka att vidta åtgärder mot den. Man kan dra länder inför domstol om de bryter mot fördragen, och det är så man får operera när det finns något konkret att ta på.

I övrigt är det genom opinionsbildning, påtryckningar, fördömanden och olika stöd till hbt-grupper och grupper som arbetar för detta som vi kan agera.

Prot. 2009/10:5
24 september

Frågestund

Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag tackar naturligtvis för svaret. Det jag undrar är snarare om man kan börja med något mer planerligt arbete för att arbeta med detta under de tre kommande ordförandeskapen. Man har en gyllene chans. Sedan kanske det är länder som inte alls är intresserade av det här som tar över ordförandeskapet. Jag vet inte vilket land som tar över efter Belgien.

Jag tycker att det här vore en bra chans att få ett kontinuerligt arbete med de här frågorna. Vi trodde ju i vår enfald, förmodligen, att nu hade de här länderna erkänt Köpenhamnskriterierna, men det var uppenbarligen i detta avseende i alla fall en läpparnas bekännelse. Det är därför som jag tycker att det skulle vara värt att påbörja ett långsiktigt arbete inom unionen för att just bli av med den här typen av konstigheter som så stora delar av unionen avvisar.

Anf. 41 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack för frågan! Vi kommer under det svenska ordförandeskapet att ha en konferens, Equality Days, där hbt-frågor kommer att diskuteras. Jag tror att det är den 16–17 november, men jag får återkomma till de exakta datumen. Det är Nyamko Sabuni som ansvarar för konferensen.

Jag är gärna beredd att efter konferensen summera vad vi har kommit fram till och inleda en diskussion. Jag har ett nära samarbete med min spanska kollega, som också är mycket engagerad i de här frågorna. Precis som Börje Vestlund tycker den spanska regeringen att detta är viktigt, och de kommer att ha jämlikhet, equality i bred bemärkelse, som en av sina prioriteringar.

Jag kan mycket väl tänka mig att vi försöker arbeta lite mer systematiskt med de här frågorna. Jag får återkomma till i vilken form det skulle ske. Men jag delar verkligen oron och känner frustration över att det inte går fortare och att det tvärtom går tillbaka i väldigt många länder.

I övrigt är det Polen som tar över ordförandeskapet efter Belgien. Sverige, Spanien och Belgien är en bra axel att börja med.

Praktikplatser inom offentlig sektor för unga arbetslösa

Anf. 42 ANNA TENJE (m):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa min fråga till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

Både ministern och Ulf Holm har varit inne på min fråga tidigare. Men vi får se om Sven Otto Littorin kan utveckla den något ytterligare, för även jag har uppmärksammat att antalet praktikplatser för unga arbetslösa är ganska litet. Vad jag har märkt är att det ofta är den offentliga sektorn, det vill säga kommuner och landsting, som har väldigt svårt att släppa till och skapa praktikplatser. Med den enorma satsningen för att få bukt med ungdomsarbetslösheten men också mer pengar till kommuner

och landsting, som regeringen nu har aviserat i budgeten, undrar jag om det finns något sätt att trycka på kommuner och landsting för att de ska bli bättre på detta.

Anf. 43 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Tack för frågan! I budgeten aviserar vi en ny tjänst direkt underställd generaldirektören för Arbetsförmedlingen i syfte att arbeta med det som vi kallar Lyftplatserna. I samband med det utgår jag från att man också masserar framför allt den offentliga sektorns aktörer – de statliga företagen, myndigheter och andra – i samma syfte, att hitta så många kvalitativa och bra praktikplatser som möjligt.

Som vi har diskuterat här förut i dag är den internationella finansskrisens härjningar där på arbetsmarknaden. Vad vi kan göra är att uppmana ungdomar att söka sig ut, plugga eller försöka med praktik på olika sätt, att behålla kontakten med arbetsmarknaden och försöka se till att man har en fot inne den dagen det faktiskt vänder. Det kommer en vändning, och det kommer ett generationsskifte. Och vi behöver de här ungdomarna.

Anf. 44 ANNA TENJE (m):

Herr talman! Tack så mycket för svaret! Arbetsmarknadsministern kom nu också in på min följdfråga om att vi står inför ett generationsskifte som gör att vi verkligen måste få fler att bli intresserade, både ungdomar och andra, av att arbeta inom vården och omsorgen. Jag tror att möjligtvis även starta-eget-bidraget och kanske en uppluckring av den offentliga sektorn, med möjlighet att skapa flera arbetsgivare, kan bidra till att fler blir intresserade av den offentliga sektorn. Det är ju oerhört viktigt att det finns någon där som tar hand om alla äldre och alla andra som behöver omsorg. Min förhoppning är stor att vi ska lyckas.

Anf. 45 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag läste en rapport som kom häromdagen från ST, Statstjänstemannaförbundet, där man just konstaterar att över 100 000 personer inom de offentliga verksamheterna kommer att gå i pension bara inom något år. Så det är precis som Anna Tenje säger, att vi kommer att behöva väldigt många av de ungdomar som i dag finns utanför eller som är rädda för att bli arbetslösa när de gått ut skolan. Då är det viktigt att vi har många saker på plats. Jag tror att ett väl fungerande utbildningssystem med mycket praktik och många olika typer av arbetslivsorienterad utbildning är på sin plats, naturligtvis i kombination med att vi ser till att de som under en kortare period nu står utanför ändå har en god och så nära relation som möjligt till arbetsmarknaden.

Jag vill bara flagga för ett projekt på detta tema som jag besökte häromdagen i Västerås. Det heter YOU, yrkesorienterad utbildning. Det är ett oerhört bra projekt där kommunen, Arbetsförmedlingen, andra lokala, regionala och statliga myndigheter och näringslivet lokalt finns engagerat för att just erbjuda detta. Så det finns väldigt många bra försök runt landet på detta tema.

Anf. 46 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till miljöministern.

Det statliga energibolaget Vattenfall håller nu på att bygga ett nytt kolkraftverk i Hamburg kallat Moorburg. Myndigheterna i Hamburg har slagit fast vilka miljökrav som ska ställas på det nya verket. Man har gjort det i enlighet med EU:s vattendirektiv och i enlighet med tysk miljölagstiftning. Vattenfalls svar på miljökraven har varit att dra inte Hamburg utan hela nationen Tyskland inför skiljedomstol för att slippa miljökraven.

Jag förstår att miljöministern inte kan kommentera ett enskilt domstolsärende, men det vore intressant att höra ministerns syn på principen att ett statligt ägt energibolag går in och drar en annan stat inför rätta för att slippa miljökrav. Anser miljöministern att det är en acceptabel arbetsmetod?

Anf. 47 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det är en viktig fråga som Per Bolund tar upp. Utan att kommentera det enskilda fallet tror jag att vi är överens om att det inte är tillfredsställande att ett statligt bolag gör stora satsningar i det som vi egentligen vet inte kommer att vara den miljömässiga framtiden.

Regeringen har på olika sätt och i olika sammanhang mycket tydligt framfört att vi bland annat kommer att se över Vattenfalls ägardirektiv. Vi kommer att förtydliga de miljömässiga krav och den inriktning för klimat, energi och miljö som den svenska regeringen så tydligt har fastställt både nationellt och internationellt. Vi för också på olika sätt en dialog med Vattenfalls ledning om detta, och det är en uppgift som ligger på Näringsdepartementet.

Anf. 48 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag får tacka för svaret och välkomnar att miljöministern ändå ser ett problem med den här metoden att arbeta. Det måste dock vara en grundläggande princip att samma regler måste gälla överallt. Om ett svenskt statligt energibolag kan dra en annan stat inför rätta för att det anser att miljökraven är för hårda, kan det självklart också ske att ett utländskt energibolag drar den svenska staten inför rätta för att man ställer för hårda miljökrav på kommunal nivå, landstingsnivå eller nationell nivå. Vi anser att det är väldigt olyckligt att nationell offentlig miljölagstiftning rivs upp, något som inte bör vara en princip att arbeta efter.

Därför vore det intressant att höra från miljöministern hur man tänker arbeta för att skydda sig mot att den situationen kan uppstå även i Sverige, hur man skyddar sig mot att utländska energibolag agerar på samma sätt gentemot svensk miljölagstiftning.

Anf. 49 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Bara för att vara väldigt tydlig vill jag säga att regeringen inte utövar sin påverkan i de enskilda fallen. Vi tar inte ansvar opera-

Frågestund

tivt för Vattenfalls verksamhet, men vi gör det som ägare. Det är där vi har denna mycket tydliga inriktning.

Jag tror inte att man ska överdriva risken för att andra företag försöker utnyttja Vattenfalls agerande för att sedan tillskansa sig fördelar i svensk lagstiftning. Det går dessutom inte, därför att här i Sverige måste man följa svensk lagstiftning och självklart också den lagstiftning som finns reglerad inom EU. Men vi delar helt och hållet uppfattningen att det krävs en mycket tydlig omriktning av verksamhet som utövas när det gäller energi och också när det gäller de följder som energiproduktionen har. Vi anser självklart från regeringens sida att svensk energiverksamhet ska medverka i den omställningen både i Sverige och i Europa.

Sänkning av koldioxidskatten

Anf. 50 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! Regeringen har utpekad koldioxidskatten som den enskilt viktigaste åtgärden för att komma till rätta med klimathotet. I regeringens budget sänks nu koldioxidskatten för första gången någonsin. Miljöminister Andreas Carlgren! Varför sänker ni den enligt ert eget tycke viktigaste klimatskatten?

Anf. 51 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Svaret är mycket enkelt. Det följer en indexering som också Anders Ygemans partikamrater varit med och fastställt. Däremot har det totala skatetrycket när det gäller miljöskatter tydligt ökat under denna regerings tid. Dessutom kommer det att fortsätta öka med de åtgärder som vi lägger fram. Det är en hel serie av åtgärder vi vidtar. Inte minst gäller det fordonsbeskattningen där vi skattebefriar miljöbilar och skärper koldioxidbeskattningen för bilar som släpper ut mer koldioxid. Vi har också tydligt klarlagt att vi vartefter kommer att öka indexeringen av koldioxidskatter i snabbare takt.

När det är en sådan stor ekonomisk nedgång som det har varit kan en sänkning inträffa något enstaka år, men som helhet har det skett en mycket tydlig markering och en förändring av spelreglerna till miljöns fördel.

Anf. 52 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! Det stämmer att det är regeringens misslyckade ekonomiska politik som gör att indexeringen sänker koldioxidskatten. Visserligen höjer regeringen koldioxidskatten i budgeten med 1 öre men inte tillräckligt mycket för att vi ens ska ha en oförändrad koldioxidskatt.

Vi fick koldioxidskatt i Sverige för nästan 20 år sedan. Det har aldrig tidigare hänt att koldioxidskatten har sjunkit. Nu när Köpenhamn står för dörren sänks koldioxidskatten för första gången i svensk historia.

Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Anders Ygeman bekräftar ännu en gång att det inte är den seriösa miljödebatten som intresserar allra mest. Att kalla den internationella ekonomiska krisen, som vi precis har talat om drabbar hela vår omvärld, en effekt av den svenska regeringens misslyckade ekonomiska

politik är, ursäktat uttrycket, lite löjligt. Att krisen får konsekvenser för indexeringen, som är helt automatiskt fastställd, är en självklarhet.

Som helhet är det ett mycket tydligt beslut från regeringens sida att öka det ekonomiska trycket på miljömställning. Sammanlagt har vi ändrat spelreglerna långt kraftigare under denna mandatperiod än vad som någonsin skedde under er tid. Ni undantog tvärtom konsekvent de skatteförändringar som hade fått mest genomslag på trafikens utsläpp. Det har vi ändrat på. Vi ser också effekterna av att utsläppen från biltrafiken i Sverige minskar kraftigt.

Säkerheten och den grova organiserade brottsligheten

Anf. 54 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (m):

Herr talman! Min fråga går till justitieminister Beatrice Ask och gäller säkerheten och den grova organiserade brottsligheten. I går inträffade ett historiskt rån mot värdedepån i Västberga. Det rapporterades att skalskyddet vad gäller polishelikoptrarna, vilket justitieministern fick en fråga om tidigare, brister och att Stockholmspolisens helikoptrar sattes ur spel. Dessutom skriver kvällstidningarna i dag att rånarnas helikopter var osynlig på Luftfartsverkets radar.

Vad avser justitieministern att göra för att påskynda förändringarna för att stärka skalskyddet och skyddet totalt sett för Sveriges huvudstad och dess invånare i detta avseende?

Anf. 55 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Det är uppenbart att den organiserade brottsligheten använder sig av nya metoder hela tiden. Jag har tidigare nämnt nödvändigheten av en bättre skyddsnivå när det gäller polisens helikoptrar. Det finns också ett stort behov av att se över helikopterstödet över huvud taget, vilket inte riktigt är på plats på det sätt man skulle kunna önska.

Det är viktigt att den organiserade brottsligheten motverkas genom insatser över hela landet, inte bara i Stockholm. Den uppbyggnad av arbetet mot organiserad brottslighet som regeringen har inlett innebär att vi förstärker över hela landet med särskilt utbildade poliser och med särskilda underrättelsecentrum och annat som kan jobba mot detta.

När det gäller särskilda anläggningar, typ värdedepåer, behöver vi också en bättre skyddsklassning. Där pågår ett arbete på Försvarsdepartementet. Jag hoppas att man någon gång i början av nästa år kommer att kunna lägga fram en proposition som förstärker skyddet.

Anf. 56 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (m):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret. Det är ett faktum att endast ett fåtal av de grovt kriminella i Sverige klarar av att genomföra ett sådant här rån. Därför är det viktigt att man har insatser i hela landet, så jag delar helt justitieministerns uppfattning i detta avseende.

När budgeten presenterades häromdagen såg vi att det görs en historiskt stor satsning på rättsväsendet med 4 miljarder – en satsning som saknar motstycke i svensk historia. Jag skulle vilja be justitieministern utveckla lite hur arbetet för att bekämpa den grova organiserade brotts-

ligheten fortskrider i landet och hur det är med de centrum som har etablerats eller är på väg att etableras.

Anf. 57 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det arbete som pågår innebär att vi har särskilt utbildade poliser som kan förstärka den ordinarie polisverksamheten, som vi också stärker. Den fortsatta upprustningen av rättsväsendet som regeringen lägger fram i budgeten innebär förstärkningar också när det gäller åklagare och domstolar. Det är viktigt att också kunna lagföra denna typ av brottslighet.

Vi har en rad lagstiftningsärenden som jag skulle vilja nämna eftersom vi befinner oss i riksdagen. Det ena handlar om att fortsätta arbetet med att se hur vi kan förverka förmögenheter och rikedomar som möjligen kommer från kriminell verksamhet. Där har regeringen sett till att vi har fått lagstiftning på plats, men den behöver förstärkas och det behövs åtgärder för att arbeta med detta.

Vi kommer också att under de kommande månaderna och åren att få ett antal ärenden som rör polisens informationsförsörjning. Det är absolut nödvändigt att polisen har möjlighet att skaffa sig information och använda sig av information. Det kräver exempelvis en ny polisdatalag. Vi har en ålderdomlig lagstiftning som behöver moderniseras. Jag återkommer till kammaren med förslag avseende detta.

Åtgärder mot miljöbrott i havsmiljö

Anf. 58 JAN-OLOF LARSSON (s):

Herr talman! För en tid sedan gav Naturvårdsverket med stöd av Fiskeriverket dispens från miljöbalkens dumpningsförbud genom att tillåta giftiga muddermassor från Falkenbergs hamn att dumpas i Kattegattorskens viktigaste lekområden. Dispensen överklagades givetvis av yrkesfisket, och domen visar att det lönar sig att ta strid för miljön.

Det är en gåta varför inte Naturvårdsverket och Fiskeriverket själva tog sitt ansvar. Det visar kanske hur låg prioritet havsmiljön har i praktiken hos regering och ansvariga myndigheter. Det borde vara självklart att man inte dumpar giftiga muddermassor i ett för torsken viktigt lekområde.

Vad ämnar miljöministern göra för att undvika liknande situationer i framtiden?

Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jan-Olof Larsson vet mycket väl att jag inte kan kommentera ett enskilt fall som dessutom precis har varit föremål för domstolsprövning. Det är myndigheterna som sköter myndighetsärenden. Jag ska inte lägga mig i dem; det vore grundlagsbrott.

Själva tanken att detta skulle vara ytterligare belägg för hur lite regeringen gör för havsmiljön är märklig med tanke på att det i dag görs ojämförligt stora satsningar med miljardbelopp till havsmiljön, som tidigare inte har funnits, med skärpta regler när det gäller havsmiljön och stärkt myndighetsansvar på havsmiljöområdet. Regeringens inriktning är solklar, men det enskilda fallet kan jag inte kommentera.

Anf. 60 JAN-OLOF LARSSON (s):

Herr talman! Det borde vara självklart att man inte dumpar giftiga muddermassor i ett område som i praktiken är ett marint reservat. De signaler som regeringen sänder ut till sina verk och myndigheter, när man nu säger att man prioriterar havsmiljön, borde vara tydligare och bättre så att verk och myndigheter agerar utifrån den inriktning som regeringen säger sig ha. Hittills verkar det mer vara en hafsmiljö snarare än en havsmiljö som regeringen företräder. Jag hoppas att vi får se en ändring på detta område.

Anf. 61 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jag tror att det framgick av mitt svar att jag inte kan kommentera det enskilda fallet. Det hade varit sjyst av Jan-Olof Larsson att erkänna att det är så. Din fråga är omöjlig att besvara här i riksdagen.

Däremot är det ingen tvekan om vad vi gör. Det är inte bara signaler, utan kraftfull handling. Det räcker att titta på det antal åtgärder vi har vidtagit och jämföra med vad som skedde under den förra mandatperioden.

Då förstår man varför orden är så stora: Det fanns så lite handling att visa upp.

Lönebidragsanställningar åt äldre

Anf. 62 LENNART PETTERSSON (c):

Herr talman! Jag har också en fråga till arbetsmarknadsministern.

Jag har fått signaler hemifrån om att det börjar bli problem med lönebidragsanställningarna. Det beror på att man som lönebidragsanställd har samma rättighet som andra att arbeta till 67 års ålder. Däremot upphör lönebidraget vid 65. Det skapar problem för arbetsgivarna, och inte minst i våra föreningar.

Man har att välja mellan att säga upp vederbörande på grund av arbetsbrist och försöka låta styrelsen arbeta själv under ett års tid innan man kan nyanställa eller låta anställningen fortsätta och därmed belasta ekonomin med fulla lönekostnader, även om arbetsgivaravgifterna är lägre.

Det kan få effekten att man antingen knäcker verksamheten eller knäcker ekonomin och eventuellt styrelsen.

Min fråga är: Vad är arbetsmarknadsministerns syn på problemet?

Anf. 63 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Det här är en gammal problematik från tidigare mandatperioder. Man har, precis som Lennart Pettersson säger, rätt enligt lagen att behålla sin anställning till 67 års ålder, om man så önskar, medan lönebidraget slutar att betalas ut från 65.

Vi har resonerat om detta och det är klart att jag inser att det finns ett problem, men i det här arbetsmarknadsläget måste man prioritera var resurserna ska läggas. Vi har försökt att prioritera så att det snarare handlar om att få in personer i lägre åldrar som behöver lönebidrag.

Det kan naturligtvis diskuteras om det ska vara på det sättet, men det är den prioritering vi har försökt göra.

Vi har ju ökat anslaget till lönebidrag och Samhallanställningar totalt sett.

Anf. 64 LENNART PETTERSSON (c):

Herr talman! Lönebidrag är ju en stor möjlighet både för den anställda och för arbetsgivaren och inte minst för den ideella sektorn.

I takt med att antalet lönebidragsanställda ökar är det fler som når 65 års ålder och också fler som vill jobba till 67. Då ökar ju problemen.

Jag kan se två vägar att gå. Den ena är att man sänker den faktiska pensionsåldern för lönebidragsanställda till 65 – det finns trots allt ett arbetshandikapp i vägen. Den andra är att man höjer åldersgränsen för lönebidrag till 67. Spontant kan jag känna att det är en smakligare väg att ha så lika rättigheter och skyldigheter som möjligt i hela arbetsmarknadssektorn.

Min fråga är: Vad är arbetsmarknadsministerns syn på detta? Vad är att föredra?

Anf. 65 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag förstår frågeställningen. Det är klart att det hade varit smakligast att ha samma gräns. Det kan jag skriva under på.

Å andra sidan kan man ju erhålla sin fulla ålderspension från 65 års ålder. Vi har dessutom slopat den särskilda löneskatten och fördubblat jobbskatteavdraget för personer över 65, så det finns en motor i det systemet.

Om man tidigare har varit lönebidragsanställd och når 65 års ålder och vill stanna kvar till 67 som man har rätt till i sitt anställningsförhållande, men arbetsgivaren inte får täckning för en del av kostnaden, förstår jag att resultatet blir att man får hitta på något annat. Det är naturligtvis ett problem.

Om vi har en begränsning i budgeten för resurser till lönebidragsanställningar är jag ändå i dagsläget beredd att prioritera att vi har resurser för lönebidragsanställningar för dem som är långt under 65 och som behöver det för att över huvud taget finnas med på arbetsmarknaden.

Anf. 66 TALMANNEN:

Därmed är veckans frågestund med regeringen avslutad. Vi tackar statsråd och ledamöter som har deltagit.

3 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Åke Sandström* (c) avsagt sig uppdraget som ledamot i skatteutskottet och att *Karin Nilsson* (c) avsagt sig uppdraget som suppleant i skatteutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

4 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet

Prot. 2009/10:5
24 september

Talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Karin Nilsson som ledamot i skatteutskottet och Åke Sandström som suppleant i skatteutskottet.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i skatteutskottet

Karin Nilsson (c)

suppleant i skatteutskottet

Åke Sandström (c)

5 § Utökning av antalet suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt arbetsmarknadsutskottet

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 23 till 26 i miljö- och jordbruksutskottet

från 26 till 27 i arbetsmarknadsutskottet

Kammaren medgav dessa utökningar.

6 § Val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt arbetsmarknadsutskottet

Företogs val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt arbetsmarknadsutskottet.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet

Maria Wetterstrand (mp)

Åke Sandström (c)

Ulrika Carlsson i Skövde (c)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

Annie Johansson (c)

7 § Meddelanden om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Talmannen meddelade

att *onsdagen den 30 september kl. 09.00* skulle val till Nordiska rådets svenska delegation äga rum,

att *onsdagen den 30 september* skulle beslut fattas efter debattens slut samt

att *måndagen den 19 oktober kl. 14.00* skulle bordläggningsplenium äga rum.

8 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2009/10:FPM1 Gasförsörjningsförordningen *KOM(2009)363* till näringsutskottet

2009/10:FPM2 Ändringar i kapitaltäckningsdirektiven *KOM(2009)362* till finansutskottet

2009/10:FPM3 Föräldraledighetsdirektivet *KOM(2009)410* till arbetsmarknadsutskottet

9 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2009/10:1

Utgiftsområde 1 till konstitutionsutskottet

Utgiftsområde 2 och 25–27 till finansutskottet

Utgiftsområde 3 till skatteutskottet

Utgiftsområde 4 till justitieutskottet

Utgiftsområde 5 och 7 till utrikesutskottet

Utgiftsområde 6 till försvarsutskottet

Utgiftsområde 8 och 10–12 till socialförsäkringsutskottet

Ålderspensionssystemet till socialförsäkringsutskottet

Utgiftsområde 9 till socialutskottet

Utgiftsområde 13 och 14 till arbetsmarknadsutskottet

Utgiftsområde 15 och 16 till utbildningsutskottet

Utgiftsområde 17 till kulturutskottet

Utgiftsområde 18 till civilutskottet

Utgiftsområde 19, 21 och 24 till näringsutskottet

Utgiftsområde 20 och 23 till miljö- och jordbruksutskottet

Utgiftsområde 22 till trafikutskottet

Propositionen i övrigt till finansutskottet

2009/10:2 till finansutskottet

2009/10:3 till kulturutskottet

2009/10:5 till konstitutionsutskottet

Motioner

2009/10:Sf1 och Sf2 till socialförsäkringsutskottet

2009/10:Sk1 och Sk2 till skatteutskottet

2009/10:N1 till näringsutskottet

10 § Bordläggning

Prot. 2009/10:5
24 september

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2009/10:9 Stämpelskatt vid förvärv av fast egendom och tomträtter genom vissa slag av delning

2009/10:10 Ändrad verksamhetsform för Banverkets enhet Banverket Produktion

2009/10:13 Immunitet och privilegier för Europol

11 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 22 september

2009/10:11 Urvalsregler för antagning till högskoleutbildning

av *Lage Rahm* (mp)

till statsrådet Tobias Krantz (fp)

2009/10:12 Klimatfinansiering

av *Wiwi-Anne Johansson* (v)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2009/10:13 Statsbidrag till friluftslivets organisationer

av *Gunvor G Ericson* (mp)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

den 23 september

2009/10:14 Effekter av avskaffad förmögenhetsskatt

av *Peter Hultqvist* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:15 Utbyggnaden av bredband

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:16 Effekter av regeringens skattesänkningar

av *Raimo Pärssinen* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 22 september

2009/10:18 Provborrhningar efter naturgas i Skåne

av *Ulf Holm* (mp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:19 Jordbruksverkets prioritering mellan miljömål och utbetalningar

av *Tina Ehn* (mp)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2009/10:20 Hbt-personers utsatta position i Litauen

av *Ulf Holm* (mp)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2009/10:21 Militärt våld mot civila

av *Björn Lind* (s)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2009/10:22 Björnar som hålls för gallutvinning

av *Helena Leander* (mp)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2009/10:23 Stödet till demokratin i Honduras

av *Hans Linde* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:24 Översyn av mediekoncentrationen

av *Helene Petersson* i Stockaryd (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

den 23 september

2009/10:25 Flyktingkrisen på Sri Lanka

av *Ameer Sachet* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:26 Lettland, riksgälden och Riksdagens insyn

av *Birgitta Eriksson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:27 Cykel som transportmedel

av *Birgitta Eriksson* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:28 Radiobunkern i Boden

av *Leif Pettersson* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2009/10:29 Småskalig energiproduktion

av *Leif Pettersson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 24 september

Prot. 2009/10:5
24 september

2009/10:30 Likhet inför lagen i kommuners beslutsfattande

av *Eva-Lena Jansson* (s)
till statsrådet *Mats Odell* (kd)

2009/10:31 TRIPS-avtalet

av *Barbro Westerholm* (fp)
till statsrådet *Ewa Björling* (m)

2009/10:32 Migrationsverkets ansvar för vidarebosättning

av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 22 september

2008/09:1222 Statens ägaransvar för Nordea

av *Per Bolund* (mp)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

den 23 september

2009/10:1 Neuron

av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister *Sten Tolgfors* (m)

2009/10:4 AP-fonderna och investering på ockuperade områden

av *Ameer Sachet* (s)
till statsrådet *Mats Odell* (kd)

2009/10:6 Hotet mot hbt-personer och yttrandefriheten i Litauen

av *Hans Linde* (v)
till statsrådet *Cecilia Malmström* (fp)

2009/10:7 Gotlandsmusiken

av *Christer Engelhardt* (s)
till kulturminister *Lena Adelsohn Liljeroth* (m)

2009/10:8 Kontroll av taxametrar

av *Raimo Pärssinen* (s)
till statsrådet *Åsa Torstensson* (c)

2009/10:9 Inbetalning till fel skattekonto

av *Marie Engström* (v)
till finansminister *Anders Borg* (m)

2009/10:10 Grunderna för uppehållstillstånd i utlänningslagen

av *Aleksander Gabelic* (s)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2008/09:1218 Behörig företrädare för utländska företag i Sverige

av *Christina Axelsson* (s)

Prot. 2009/10:5
24 september

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2008/09:1219 Starta-eget-bidrag för ungdomar
av *Fredrik Olovsson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2008/09:1223 Sponsring som inkomstkälla för idrotten
av *Hans Backman* (fp)

till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:1224 Vindkraftsföretagens behov av utbildad personal
av *Krister Örnfjäder* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:1225 Uttagsskatt för vindkraftskooperativ
av *Krister Örnfjäder* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:1227 Internetleverantörers ansvar för trafikinhåll
av *Camilla Lindberg* (fp)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

den 24 september

2008/09:1226 Försäkringskassans beredskap för den nya influensan
av *Veronica Palm* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 29 september.

14 § Kammaren åtskildes kl. 15.06.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Frågestund.....	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
<i>Definitionen av utanförskap.....</i>	<i>1</i>
Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	1
Anf. 3 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	1
Anf. 4 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	2
Anf. 5 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	2
<i>Översyn av EU:s budget.....</i>	<i>2</i>
Anf. 6 GUSTAV BLIX (m).....	2
Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp).....	3
Anf. 8 GUSTAV BLIX (m).....	3
Anf. 9 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp).....	4
<i>Ekonomiska konsekvenser av sjukskrivning.....</i>	<i>4</i>
Anf. 10 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s).....	4
Anf. 11 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	4
Anf. 12 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s).....	5
Anf. 13 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	5
<i>Klimatmötet i Köpenhamn.....</i>	<i>5</i>
Anf. 14 ROGER TIEFENSEE (c).....	5
Anf. 15 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	6
Anf. 16 ROGER TIEFENSEE (c).....	6
Anf. 17 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	6
<i>Klimateffekten av Förbifart Stockholm.....</i>	<i>7</i>
Anf. 18 KARIN SVENSSON SMITH (mp).....	7
Anf. 19 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	7
Anf. 20 KARIN SVENSSON SMITH (mp).....	7
Anf. 21 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	8
<i>Islands kommande medlemskap i EU och EES-avtalet.....</i>	<i>8</i>
Anf. 22 CARL B HAMILTON (fp).....	8
Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp).....	8
Anf. 24 CARL B HAMILTON (fp).....	9
Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp).....	9
<i>Ansvaret för skydd av polishelikoptrarna.....</i>	<i>9</i>
Anf. 26 MONICA GREEN (s).....	9
Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	10
Anf. 28 MONICA GREEN (s).....	10
Anf. 29 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	10
<i>Stöd för personer med funktionsnedsättning.....</i>	<i>11</i>
Anf. 30 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	11

Anf. 31 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	11
Anf. 32 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	11
Anf. 33 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	11
<i>Åtgärder mot ungdomsarbetslösheten</i>	12
Anf. 34 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 35 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	12
Anf. 36 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 37 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	13
<i>EU:s arbete med hbt-frågor</i>	13
Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (s).....	13
Anf. 39 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	13
Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s).....	14
Anf. 41 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	14
<i>Praktikplatser inom offentlig sektor för unga arbetslösa</i>	14
Anf. 42 ANNA TENJE (m).....	14
Anf. 43 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	15
Anf. 44 ANNA TENJE (m).....	15
Anf. 45 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	15
<i>Vattenfalls agerande i miljöfrågor utomlands</i>	16
Anf. 46 PER BOLUND (mp).....	16
Anf. 47 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	16
Anf. 48 PER BOLUND (mp).....	16
Anf. 49 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	16
<i>Sänkning av koldioxidskatten</i>	17
Anf. 50 ANDERS YGEMAN (s).....	17
Anf. 51 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	17
Anf. 52 ANDERS YGEMAN (s).....	17
Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	17
<i>Säkerheten och den grova organiserade brottsligheten</i>	18
Anf. 54 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (m).....	18
Anf. 55 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	18
Anf. 56 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (m).....	18
Anf. 57 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	19
<i>Åtgärder mot miljöbrott i havsmiljö</i>	19
Anf. 58 JAN-OLOF LARSSON (s).....	19
Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	19
Anf. 60 JAN-OLOF LARSSON (s).....	20
Anf. 61 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	20
<i>Lönebidragsanställningar åt äldre</i>	20
Anf. 62 LENNART PETTERSSON (c).....	20
Anf. 63 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	20

Anf. 64 LENNART PETTERSSON (c).....	21	Prot. 2009/10:5
Anf. 65 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	21	<u>24 september</u>
Anf. 66 TALMANNEN.....	21	
3 § Avsägelse	21	
4 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet	22	
5 § Utökning av antalet suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt arbetsmarknadsutskottet	22	
6 § Val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt arbetsmarknadsutskottet	22	
7 § Meddelanden om ändringar i kammarens sammanträdesplan	22	
8 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	23	
9 § Hänvisning av ärenden till utskott	23	
10 § Bordläggning	24	
11 § Anmälan om interpellationer	24	
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	25	
13 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	26	
14 § Kammaren åtskildes kl. 15.06	27	

Prot. 2009/10:5
24 september

Tryck: Elanders, Vällingby 2009